

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre 16 kor.
 Negyedévre 4 «
 Helyben hához hozva:
 Egész évre 20 kor.
 Negyedévre 5 «
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre 24 kor.
 Negyedévre 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétévi és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 5.

Aszerkesztőség kéréseinek visszaadására
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Püspöki körlevél a király 80-ik születése napjáról. A legutóbbi püspöki körlevél a következőkben emlékezik meg felséges urunk 80-ik születése napjának közelgő ünnepéről:

A jó Isten áldó kegyelméből Ő császári és apostoli királyi Felsége I. FERENC JÓZSEF dicsőségesen uralkodó koronás apostoli királyunk folyó hó 18-án tölti be 80-ik életévét. Ámbár híven a nemzetek apostolának intelméhez: »mindenek előtt legyenek könyörgések, imádságok, kérések, hálaadások minden emberekért, a királyokért . . . , hogy nyugodalmatlan életük legyen teljes ájtatosságban és tisztességben« (I. Tim. II. 1—2), — felséges I. Ferenc József császár apostoli királyunkról, — az apostoli szentszékek ősi szokásukat Ő Felsége óhaját teljesítve fél század előtt kelt megerősítő rendelete értelmében, — minden szent misénk cánonjában érte könyörögve névszerint ájtatosan megemlékezünk; érte egész éven át, mikor az egyházi szabványok megenyedik, minden plébániai szent misében collectát imádkozunk; ámbár minden évben a nagypénteki és szenteltek miséjében s a nagy-szombati ájtatosság során magasztos énekekben és imákban esedezünk föltek személyeért és ámbár felséges királyunk, legkegyelmesebb urunk legdrágább névnapját évről-évre templomainkban is megünnepeljük és minden születése napján a legünnepélyesebb istentisztelet közben adunk hálát a mindenható örök Isten-

nek, »aki által országolnak a királyok és végeznek igazat a törvényszerzők« (Péld. 8. 15):

Felséges Urunk királyunk ideai születésnapját, melyen 80-ik életévét tölti be, illő, hogy különös benső áhitattal és a legnagyobb lényvel ünnepeljük meg, mert a zsoltáros szerint »a mi éveink napjai hetven esztendő, jó erőben nyolcvan esztendő s ami azok felett van, fáradság és fájdalom« (89. 10.)

A jó Isten megadta Felséges Urunk királyunknak, általa dicsően uralkodó házában, népeinek s nemzeteink és ezek közt a magyar szent korona tagjainak ezt a ritka kegyelmet, hogy ezer éves magyar hazánk történetében páratlan hosszú uralkodása óriási fáradsámai alatt össze nem roskadva jó erőben lépi át azt a kivételes korhatárt, melyen túl még fokozottabb mértékben lesz szüksége a Mindenható segítségére, hogy a reá bízott népet minden igazságban és szentségben kormányozhassa Isten dicsőségére és a mi üdvünkre.

Azért hagyományos hűségünknek, tántoríthatatlan ragaszkodásunknak s odaadó szeretetünknek, melyekben senki által nem engedjük magunkat tulszárnyaltatni, nyilvános megnyilatkozásul ezennel akként intézkedem, hogy folyó hó 18-án a székesegyházban és minden önálló lelkésziséggel bíró egyházban ünnepélyes hálaadó szent mise tartandó, mint az egyházmegyei directoriumban elő van írva a székesegyház számára, tehát a plébániai egyházakra vonatkozó módosítás mellőzésével.

Ezen hálaadó istentiszteletre a hatóságok, hivatalok, testületek s ahol van, a katonaság meghívandók.

17-én, az »Ave Máriára« hívó esti harangszó után az összes templomok összes harangjai szóljanak negyedóráig, az örömműnnp jelzésére.

A hívek Nagyboldogasszony ünnepén a szószékéről értesítendők s buzgón lelkesítendők, hogy a hálaadó istentiszteleten megjelenvén, ajánlják föl jószágos cselekedeteiket öreg jó királyunkért s egyet-itsék ájtatos imáikat az anyaszentegyház nyilvános imájával:

»Domine saluum fac Regem Nostrum Apostolicum Franciscum Josephum«.

Nagyvárad, 1910. aug. 8.

Fetszer Antal,

felső püspök, káptalani helynök.

A lakók forradalma.

Budapest székesfőváros egyébként mindenhez hozzászókölt népének ez esztendőben egy új, szokatlan mozgalommal kellett megismerkednie, a lakók forradalmával. A napokban is tengernyi néptömeg lepte el az utcákat és tüntető körmenetet rendezett a tiszteletre méltó háziurak ellen, akik a házbérek felcsavarásában ma már megszégyenítik a legkipróbáltak Archimédesi csavart is. Napirenden van, hogy egy-egy bérkaszárnya lakó-serege fellázad a háziur zsarnoksága el-

„TISZÁNTÚL“ TÁROZÁJA.

A kis életmentő.

— Séverine. —

Visszaemlékszem a régmúlt időkre és visszaemlékszem rád, kis Line, aranyos hajtona-tádra, nevető szemeidre, bájos mosolyodra, csodálkozó arcocskádra, a mely mindent elhinni látszott . . . semmit sem tudott, mindenkit szeretett.

Látlak ismét abban a nagy kertben, a hol először láttad a természetet a legzebb tavaszok egyikén, 1871. májusában. Hogy csodálkoztál, hogy bámultál te kis, kőkalkitkába zárt párisi.

De nem arról akarok beszélni, kis Line, — életed első nagy kalandjáról . . .

Három óra délután. Line lement a kertbe; itt tölti el pajtás és játék nélküli napjait, mióta atyja március 18-án kénytelen volt elhagyni Páris.

A menekülés emlékezetén sokszor elneveti magát. A kocsiban mindenki remegett. Attól félték, hogy baj lesz a határnál. — Mi lesz velünk, Uristen! — sóhajtották. És minden a legs mábban ment. A nemzetőrök kissé akadékoskodtak a sok holmi és emberanyag elszállítása miatt; de végül mégis engedtek. Sőt mi több, a megbolygatás által egyensúlyukat veszített csomagokat maguk segítettek megigazítani.

Line, a ki nem foglalkozott politikával, titokban örült az események ilyen fordulatá-

nak, mert annak köszönhetette ittlétét e szép kis faluban, mert itt napfényben, friss levegőn, illatos virágokkal körülvéve tanulhatta lelkéjét.

A kis lányok így okoskodnak némelykor. Egy dolog bosszantotta csak Linet, hogy nem tudta, mi történik a külvilágban. A bajrok szállták meg a vidéket. A fegyverszünet, a mely megszüntette a háboruszkodást, felébresztette a katonában az embert. A kik ez előtt vérengzők voltak, most szolgálatkészen álltak rendelkezésükre.

Sétáltatták az apróságokat, a kiknek tán az apjukat ölték meg a minap, s kik még nem régen tűzvészbe borították a kunyhókat, szívesen élesztgették a tűzhely békés lángjait, hogy az ebéd hamarabb megfőjön.

Vasárnaponként, a mint Linet a misére vitték, látta őket a kapuban állni hosszú pipájukkal szájukban és hallotta belülről a háziasszony parancsszavát, a ki fát tűréselni, vizet hordani szólította be a hadfiakat.

Tényleg különös volt a dolog, eddig rosszul viselték magukat, s most egy parancsszó folytán békésen, nyugalmasan, senkit sem bántva, töltik napjaikat.

Egyszer a katonák becsíptek és majdnem baj történt. De a parancsnok, a ki Line-nel egy házban lakott, elrendezte a dolgot. A parancsnok! Line félt eleinte tőle. Olyan magas volt, olyan erős, olyan vörös! S ha nagy kardjával oldalán lement a lépcsőn, olyan csőrej-zőrej keletkezett, hogy a cica is ijedten menekült a konyhakredenc alá.

Mindannyiszor megmondták Line nek, hogy meg ne álljon az első emeletnél, hanem gyorsan siessen fel a lépcsőkn. Line nem volt

egészen engedetlen, az első emeletig egy iramban szaladt fel, de aztán meglassultak a lépései.

Semmi oka egyéb, látni, hallani szeretett volna valamit . . . Ugyannyira, hogy egy napon a nyitott ajtón keresztül, fegyverek, pipák, fésűk, egy pár csizma, kefék, botok társaságában egy női és több gyermekarcokpet veit észre.

Megvetéssel következtette mindebből, hogy a németek rendetlenek és meglepődéssel, hogy szeretik a gyermekeket.

Hát akkor miért nem vitték el többször sétálni? Miért nem szabadott az utcai abakókat kinyitni? És miért nem engedték, hogy a kert legvégén levő kis terraszra menjen, honnét az egész vidéket be lehetett látni?

Line egy szempillantást vetett a házra, hol nyugalomban volt minden. A hőség tikkasztó volt, mint augusztusban. Némelyek pihentek, némelyek dolgoztak, de ő rá senki sem ügyelt.

Ha a terraszra menne? A sűrű fák között, a melyek a kis tavat körülvétték, a gyümölcsösön áthaladva, oda sietett.

Milyen szép volt itt! Milyen jó! A kőkorlátra támaszkodva, Line teljes tödővel szivta magába a tavaszt és azt képzelte, hogy várható, a ki kastélyának erkélyén várja szívének lovagját.

Tényleg jött valaki, de nem lovag. Jobbról a sűrű bokrokkal szegélyezett árokából egy ember emelkedett fel, rongyosar, cafatosar, piszkos kezekkel, szemei lázban égtek.

Line nem volt félénk. Nem akart elszaladni, de remegni kezdett.

Az ember feléje közeledett, ingadozva, mint

séges alapot fognak nyújtani a magyarországi nemzetiségek mindenkor akadálytalan fejlődése számára.

Ime a román nemzetiségiek már nyíltan beszélnek faji érzelmekről és nemzeti szervezetről. Az egységes magyar nemzetben ők külön nemzetet akarnak alkotni.

Marostorda közgyűlése.

Vihart jósolnak.

A pihenő nagy csendjébe beletűköl Marosvásárhely és vidéke. Az a harc, amelyet apró potentátok, a vármegye urai egymással vívnak csak azért, hogy közülök ki a Pires Pista, helyesebben ki a legény a csárdában.

Tudósítást közöltünk arról, hogy a függesztett alispán e hó 11-ikére rendkívüli közgyűlést hívott össze. Közöltük azt is, hogy a közgyűlést szabad ég alatt óhajtják megtartani, minthogy a közgyűlési teremhez hozzá nem juthatnak. A közgyűlési terem csendőrség fogja őrizni. A helyi érdekű pártútok tehát kifundálták, hogy közgyűlésüket Marosvásárhely szatad térségén tartják meg, ahová a csendőr hatalom keze el nem érhet, mert a városi területen a fegyveres hatalmat a városi rendőrség képviseli, amely a városi rendőrkapitány parancsa szerint jár el. A közgyűlést nem jelentik be. Azt hiszik, alig tart majd addig, amíg a hatóság beavatkozik. De ha beavatkoznak, átesszik a megye székhelyét esetleg Bethlen gróf birtokára s ott hozzák meg a tiltakozást a belügyminiszternek az előző közgyűlést elnapoló rendelete ellen.

De már a felháborodottak táborában is akadnak, akik unják ennek a személyes hajszának az elfajulását és az a kívánságuk, hogy engedékenységgel adassék az ellenméreg a felháborodottak számára. Éz az ellenméreg pedig az volna, ha a vármegyeháza gyűléstermét nem zárják be s szabad folyást engednének az amugy is jelentéktelen tiltakozásnak. Az alközgyűlés határozata döntésre ugyanis a belügyminiszter elé kerül s ott mód van a hozott határozatok megsemmisítésére.

Máig ezt konstatálni kell, az a vélemény az erősebb, hogy augusztus 11-én borzalmos tusa lesz fegyveres beavatkozással.

A Justh-párt költözik.

Most négy éve, a koalíció fénykorában, amikor még a függetlenségi pártnak egymagában 256 tagja volt, költözködött be a nagy párt a Royal-szálló házába. Hatalmas klubhelyiség volt itt a földszinten, nyolc szoba az emeleten, egy nagyterem — ötszáz ember részére — és még öt szoba. Kevés politikai klubnak volt Magyarországon ilyen szép helyisége. Jött azonban a Kossuthék kiűzése. Justh Gyula, amikor ez történt, azt hitte, hogy a nagy helyiség az ő hiveivel lesz tele.

A választásokon nagyot csalódott Justh és pártja. Mindössze harmincketten jöttek be, úgy, hogy kissé tágas volt nekik a Royal-klub, mert ha valaki keresni indult a kollégáját, ugyancsak kifáradt, míg a tizennégy terem végigjárta. Ugy látszik, a sok keresésbe fáradtak bele, vagy — ami még valószínűbb — a tizenhat-ezer korona házbért sokalta a harmincnégy klubtag (egyre-egyre ötszáz korona esett), így

aztán fölmondtak a Royal igazgatóságának. Novemberre el is költöznek a Rákóczi-ut 10. számú ház fölételeire. Tizennégy szoba helyett itt csak öt lesz, de a házbér is olcsóbb. Azelőtt egy fizikai diätetikai gyógyintézet volt, s a följárók ott élvezheték az elektromasszázszt. Így aztán megeshetik, hogy ha valaki a régi játogatók közül föltéved, a masször helyett Juzth Gyulát találja ott.

A 60,000 korona

államsegély.

A belügyminiszter döntése.

A belügyminiszter tegnap küldte le Nagyvárad városához döntését az állam által az 1909. évre, a tisztifizetések kiegészítése céljából adott 60,000 korona felosztására vonatkozólag.

A miniszter csak részben hagyta jóvá a törvényhatóság által elfogadott felosztást s a miniszter döntése néhány tisztviselőt igen érzékenyen érint.

A törvényhatóság tudvalevőleg 54480 koronát osztott ki a város tisztviselői és alkalmazottai között, míg a fenmaradó 5520 koronát a rendőrlégénység és a városi tűzoltók között osztotta fel.

A miniszter jóváhagyta a közgyűlés határozatát, amely szerint Bordé Ferenc főjegyzőnek 2200 korona, Gerő Ármin főkapitánynak 1000 korona, Komlóssy József tanácsnoknak 1000 kor., Kőszeghy József főmérnöknek 3000 kor., Altnódr Endre mérnöknek 500 kor., Szűcs Géza, illetve Jelinek Géza főszámvevő helyetteseknek 600 kor., Papolczy Ferenc főpénztárnoknak 500 kor., Jablonszky Emil adópénztárnok 300 kor., Csordacsics Ferenc építész 1200 korona és a rendőrbiztosok 250 korona pótlékát nem számították be a fizetés kiegészítésnél a meglevő fizetésbe s így ezek ezen összegekkel többet kapnak a 60,000 koronából.

Jóváhagyta azt is a miniszter, hogy dr Istvánffy István árvaszéki elnök helyettesét a VII. fizetési osztályba sorozták, azonban felhívja a miniszter a várost, hogy a helyettes elnöki állást szervezze át elnöki állássá, amint az már tervbe is van véve. Kivételesen jóváhagyta továbbá azt is, hogy az I. oszt. rendőrbiztosok a X., a közigazgatási gyakornokok pedig a XI. fizetési osztályba soroztattak.

Ellenben nem hagyta jóvá azt, hogy Kelepecz Dezső irodaigazgató 300 korona pótlékát nem vették számításba s elrendeli, hogy ez a 300 korona az irodaigazgató fizetésébe a segély felosztásánál betudassék. — Éppen így beszámítandó az adóvégrehajtók 100 korona pótléka.

Nem hagyta jóvá továbbá a miniszter azt, hogy Jelinek Géza hely. főszámvevőnek Markovits Sándor alszámvevőnek és Jablonszky Emil adópénztárnoknak a VIII. fizetési osztály szerint állapították meg a fizetések és így részesültek az államsegélyből, mivel a VIII. fizetési osztályba csak a főpénztárnok és a II. főszámvevő sorozható, de mivel a II. (helyesebben helyettes) főszámvevő állás szervezve nincs, tehát az adópénztárnok és II. főszámvevő fizetése a IX. fizetési osztály szerint állapítandó meg.

Erdekes még a miniszter leiratában, hogy elrendeli, miszerint azoknak, akik az 1909. évben lépnek magasabb fizetési fokozatba, az előlépés napjától számítandó ki a magasabb járulék, holott a város az egész évet az előlépésnek megfelelő összeggel vette számításba.

A városi közgyűlés tárgyai.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága holnap, csütörtökön délután tartja augusztus havi közgyűlését.

A tárgysorozat elég bő, de nagyobb fontosságú dolog cupán egy pár kerül tárgyalás alá.

Felszólalás várható az új villamos vonalak menetdíjának megállapításánál, mert többen kifogásolják, hogy a Szent László-térre nem 5, hanem 10 fillér az új menetdíj.

A tárgysorozat különben a következők:

Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának 1910. évi augusztus hó 11-ik, esetleg következő napján mindenkor d. u. 3 órakor a városi tanácstermében tartandó ülésén a következő ügyek fognak tárgyalni: 1. A polgármester jelentése az előző havi közigazgatás állapotáról. 2. A magyar országos tűzoltó szövetségnek megkeresése a tűzrendészeti törvénynek törvényhozás útján leendő szabályozása tárgyában. 3. A tanács a gyámpénztár 1909. évi zárszámadását beterjeszti. 4. A tanács előterjesztése a fertőző betegségekről szóló szabályrendelet módosítása tárgyában. 5. A tanács előterjesztése a m. kir. csendőr altiszti iskola részére szükséges káptalan és borbélyműhely építése ügyében. 6. A tanács előterjesztése a Rhédey-kerti üvegház átalakítása és a közterek fenntartásánál felmerült póthitel engedélyezése iránt. 7. A tanács előterjesztése a Baross-híd faburkolati munkálatainál felmerült póthitel engedélyezése iránt. 8. A tanács előterjesztése a Szacsavay-utca, Vitéz utca, Rédey-kerti vonal, továbbá Szacsavay-utca, Szarvassor és Bányasori villamosvasut menetdíj szabása megállapítás tárgyában. 9. A tanács előterjesztése 3 köztisztviselő alkalmaztatása tárgyában. 10. A tanács előterjesztése a vízvezetési központi szerelőtelep építésére megtartott árlejtés eredményéről. 11. A tanács előterjesztése a vámbázak építésére megtartott árlejtés eredményéről. 12. A tanács előterjesztése a főispán hivatalos helyiségének berendezése s ehhez szükséges átalakítás tárgyában. 13. A tanács előterjesztése a Pecze belső szakasza szabályozása és a Szarvassor szabályozása folytán Schenker Mihály telkéről a közterülethez csatolandó telekrész kártalanítása iránt. — 14. A tanács előterjesztése az államépítészeti hivatal által kért utkaparó lakás részére szükséges terület átengedése tárgyában. — 15. A tanács előterjesztése a Farkas József telkén, Templomtérről szemben nyitott új utca terület kártalanítása tárgyában. — 16. A tanács előterjesztése a levéltár kiselejtezése tárgyában. — 17. A tanács előterjesztése a Neolog. irr. hitközség által a Körös folyó mellett levő telek eladására beadott ajánlatra. (Harmad izben van kitűzve.) — 18. A tanács előterjesztése Weisz József és neje telkéről, a köztérhez való terület kártalanítása iránt. (Első izben van kitűzve.) — 19. — A tanács a Tátray-féle iparvágányra kötött terület használati szerződést jóváhagyás végett beterjeszti. — 20. A tanács a vízuttelep anyagszükségletére Schwartz és Ulmann vállalkozókkal kötött szerződést jóváhagyás végett beterjeszti. — 21. A tanács a Szeleskorcsma bérletére megkötött szerződést jóváhagyólag beterjeszti. — 22. A tanács a polgári leányiskola átalakítása, elemi leányiskolai és tornacsarnok építésére megkötött szerződést jóváhagyás végett beterjeszti. 23—31. Megkötött szerződések. — 32. A tanács előterjesztése özv. Simon Jánosné által kézi zálogüzlet nyitására vonatkozó kérvény tárgyában. — 33. A nyugdíj bizottság javaslata özv. Bereczky Lajosnénak árvaházi ellátásba részesülő két gyermeke neveltetési pótléka beszüntetése tárgyában. — 34. A nyugdíjbizottság javaslata özv. Haszon Sándorné. sz. Nemes Julianna özvegyi ellátmányának megállapítása tárgyában. — 35. A nyugdíj bizottság javaslata K Szilágyi Sándor volt városi tűzoltó által befizetett nyugdíjárúék visszau alása iránt beadott kérelemre. 36—38. Előleg iránti kérelmek. 39—41. Szülésznői oklevelek meghirdetése.

Miről Nagyvárad város törvényhatósági bizottság tagjait azzal van szerencsém értesíteni, hogy a tárgysorozatban felvett ügydarabok a közgyűlést megelőzőleg 24 órával a főjegyzői hivatalban közszemlére kitétetnek és bárki által megtekinthető.

Nagyvárad város tanácsa, mint állandó választmányának 1910 augusztus hó 8-án tartott üléséből.

Bordé Ferenc,
főjegyző.

Lipscher a levegő szélhámosa.

Beosapott városok.

Augusztus 14 én lesz felszállás.

Közönségünk előtt elég ismeretes az a harc, melyet Lipscher és a kolozsvári menetjegyiroda fejtettek ki egy Nagyváradon rendezendő repülőnap megtartási jogáért. A két vállalkozó hitegette a várost, mert mindenik magának akarta volna [megnyerni a jogot. A városi tanács, hogy szabaduljon a versengő vállalkozóktól, az ügyet egyszerűen a rendőrfőkapitánynak adta át, aki saját hatáskörében fog intézkedni a repülés ügyében.

A rendőrségnek kevés dolga akad a vállalkozókkal, mert nem kell válogatnia most már közülök. A kolozsvári menetjegyiroda egyedül van, Lipscher lettint. Lipscher, aki oly nagy hangon, mint milliomos hirdette Nagyváradon magát most egyszerre közönséges szélhámosná zsugorodott s úgy látszik, hogy a milliót a jövőben gondolta, mert pénze vajmi kevés van. A tanácsot dátumról-dátumra hitegette a vállalkozó, sőt egyszer már azt is írta, hogy postán van a gépje és repülni fog. Azonban se a gép, se Lipscher, se az aviatikus nem is mutatkoztak.

Már-már fedelésbe ment az egész repülő történet, mikor most csinos dolgok derültek ki Lipscher Lipótról. A nagy milliomos első sorban nem milliomos, csak egy közönséges aviatikus, aki ajánlattal fordul a repülő-menetingeket rendező párisi Yornus-féle bankházhoz, hogy kössön vele szerződést egy Magyarországon rendezendő aviatikai körútra. A francia bankház Versepuy Lem francia aviatikust küldötte ki Lipscherrel Magyarországra. A francia aviatikus neve alig ismert az aviatikus téren, ez azonban mellékes, csak tudjon repülni. — Lipscher Lipótnak azonban ugylátszik kisebb gondja is nagyobb volt a repülésnél.

A francia bank egy aeroplánt adott az aviatikusnak, hogy azzal szálljon fel a körúton. Az első állomás a program szerint Fiume lett volna. Lipscher, akit eddig ott is csak beadványából ismertek, megjelent és megkezdte a rendezést.

Lipscher Fiumében nagy adóságokat csinált a repülőnap jövedelmén és olyan viselkedést tanusított, hogy végre is a rendőrség előtt gyanús lett. A rendőrség igazolásra szólította a vállalkozót, mire kitudódott, hogy Lipscher nem is annyira francia mint budapesti zsidó, akinek a foglalkozása nagyon kétszínű és aki Párisban csak néhány hónapig lakott.

A fiumei repülésből természetesen semmi sem lett s a levegő eme jeles hőse a kikötő városból meglépett.

Ilyen formán most már egészen bizonyos, hogy Lipscher Lipót nem fogja szerencsésíteni a városi pulikumot.

Mint értesülünk a repülés ügye befejezett dolog. A repülő nap megtartására a kolozsvári vállalkozó kapta meg az engedélyt. Az engedélyről a következő értesítést adta ki a rendőrség:

Eleméry Ferenc tb főkapitány Vass Samuak a központi kolozsvári szállítóiroda tulajdonosának engedélyt adott, repülőnap megtartására. A repülőnap folyó évi augusztus hó 14 én lesz, amikor is Simon Rudolf a bécsúj-hegyi vizsgálóbizottság előtt vizsgázott pilóta fogja a repülést végezni. — A rendőrség az engedélyben a legmesszebbmenő óvatosságokat kikötötte, megtiltotta igazolvány nélküli pilóta felszállását, megtiltotta azt, hogy a repülőgép a közönség felé repüljön, s kikötötte, hogy a repülőgép által egyéneket érdeklő baleseti károk fedezésére megfelelő biztosítást kössön a központi szállítóiroda. — A repülőnap a gyakorlóterén lesz megtartva, amelynek használatát a helybeli katonai állomásparancsnokság engedélyezte. A gépek a löszertárt ártrepülni tilos. — A kocsiközlekedés szabályozását versenynap alkalmával a bécskocsi vitéldijak megállapítását a rendőrség később fogja közléteni.

UJDONSÁGOK.

Párbaj.

Duo si faciunt idem, non est idem — mondja a latin. Ha két ember ugyanazt csinálja — még sem ugyanaz.

Ha egyik pl. egy másik embertársának nekiment, megsebesíti, sőt meg is öli — becsukják, esetleg fel is akasztják. Ha egy más ember ugyanezt cselekszi, csak hogy más körülmények között, pl. háboru esetén, akkor még vitézségi érmet is kaphat. Nem a katonaságot akarom ezzel lekicsinyelni, csak a Horatius féle »forma dat esse rei« elvre rámutatni.

Pedig a tények ugyanazok, csak a körülmények mások.

Ha egy fiatal ember egy leánnyal karöltve lejt a világ szemeláttára kivilágított táncteremben a négyest, vagy a bostont, vagy csárdást, keringőt, minél szebben simulnak egymáshoz a párok, annál több dicséretben van részük. E fiatalember, elegáns, sikkes, valóságos előtáncos, a nő bájos, igéző teremtés.

Am próbálja meg ezeket a fogásokat és mozdulatokat a családi körben, ahol pedig a világ nem látja, az első mozdulás bizonyára az ajtó felé vezet, ha csak előzőleg a mamával el nem intézte az elintézni valókat.

Hasonlóan vagyunk megítélés tekintetében társadalmuk rákfenéjével, a párbajjal. A tény itt föltétlen elítélendő, mert nem egyéb, mint súlyos testi sértés, sőt gyilkosság.

Társadalmunk azonban ép úgy szívesen látja a párbajozó fiatalembert, mint a jó táncost. Előbbi esetben mint a becsület, utóbbiban mint a szerelem lovagja aratja a komoly ember előtt ugyan épen nem elismerésre, sőt ellenkezőleg elítélésre méltó babérait.

A párbaj nálunk meghódítás, mint a táncteremben való szereplés. Talán épen ezért ítéli meg oly könnyen törvényeink a helyzetet.

Pedig mi a párbaj tulajdonképpen? Nem egyéb, mint tanuk jelenlétében való nyílt gyilkossági kísérlet, avagy gyilkosság.

A párbajok háromnegyed része azért tör-

ténik, hogy ezzel az illető meghódítsa »ő«-t, aki talán addig vallomását és szerelmi ömlengéseit meg nem hallgatta. Jól tudja a Don Juan, hogy felkötött karral, egy sebbel a homlokon, vagy arcon, mint olyan szerepel, aki életét tette kockára »ő«-érette s így föltétlen rokonzélmélet, sőt ebből kifolyólag szerelmet kelt maga iránt. Mert az a seb, amely néhány nap alatt heged, olyan vérző sebet ejt a leány szívében, amely csak a teljes meghódítás után gyógyul be.

Ezért bár üdvözlöm az osztrák törvényjavaslatot, amely a párbajt, mint gyilkossági kísérletet, avagy gyilkosságot bünteti, — még sem találnám ezt ebben a formában nálunk behozandónak.

E kérdésnél már Schoppenhauer filozofussal tartok, aki — helyes keresztényi fellogás szerint is — a párbajt elítélvén, egy jó remédiumot is ajánl e fekély kiirtására, amely kiválóan magyar módszerű és a deres korára emlskeztet ugyan, de föltétlenül kitűnő.

Aki párbajra kibiv valakit, sőt titokban párbajt is viv, azt fény, es nappal a piactéren deresre kell huzni s az ősi huszonötöt reá mérni. E sebet nem kötheti fel és nem mutogathatja női társaságban, mint lovagiasságának trofeumát és nem azt fogja énekelni a költővel, hogy :

... égő pipám kialudott,
alvó szívem megyulladt,

hanem ellenkezőleg: »égő szívem kialudott.«

Mert kére a szeretettel, bármennyire lángol is az én szívem »ő«-érette, a 25 után ezen érzélem annyira a fagypontra süllyed, hogy azt ugyan hamarosan felmelegíteni nem lehet.

Az aszfaltbetyárok és a lovagiasság brigantiai ellen erős rendszabályra van szükség. Jobb ma, mint holnap. Mit is mond a mindent összetartó szeretet alaptörvénye?

»Ugy bánj embertársaidal, mint ahogy kívánod, hogy veled is bánjanak.«

Ha ezt mindenki megtartaná, nem volna szükség törvényre. (y)

* **Személyi hir.** Osváth Lajos, Bihar-megye főlevéltárnoka, néhány heti tartózkodásra a zólyomgyeji Borosznó fürdőre utazott

* **A művészház Nagyváradon.** Kolozsvár nagyszerű kiállítását után Nagyváradon fog legközelebb tárlatot rendezni a főváros gyorsan nagy tekintélyre vergődött művész egyesülete: a gróf Teleki Géza elnöke alatt álló **Művészház.** A magyar művészetnek ez az új szövetsége ugyanis nyári szünetidejét nem vette igénybe, hanem ezt az időt vidéki szervezeteinek kiépítésére s vidéki tárlatok rendezésére fordítja. Első állomása Kolozsvár volt, hol már meg is alakította erdélyrészi szakosztályát, még pedig bámulatos sikerrel. 200 tag lépett be ezuttal az egyesületbe. Ugy tudjuk, Nagyváradon is alakít fiókot az egyesület, hogy itt is legyen állandó fórum a képzőművészetnek, mely irányítsa a művészeti mozgalmakat, rendezze a tárlatokat s tartson művészeti előadásokat, matinékat, atletikai és művészettörténeti tanfolyamokat. A művészház be fogja vonni e nagyjelentőségű kultur-mozgalmába Nagyvárad város mindama társadalmi tényezőit, melyeknek bevonása a nemes, kulturális cél érdekében kívánatos. E célból Rózsa Miklós dr. művészeti igazgató és Könyv Elemér titkár már meg is érkeztek Nagyváradra, hogy az alakulást előkészítsék, de az ünnepes vernissagera és az alakuló nagygyűlésre városunkba fog érkezni Teleki Géza gróf vezetésével a művészeink egy tekintélyes csoportja is.

* **Kinevezés.** Nemessányi Zoltán 101 gyalogezredbeli hadnagy főhadnaggyá neveztetett ki.

* **Debrecen gyász.** Debrecen város egyik vezető férje Komlóssy Artur helyettes polgármester, 62 éves korában elhunyt. Komlóssy Artur egész működése összeforrt Debrecen város fejlődésével; fáradhatatlanul munkálkodott a város érdekében s így méltán gyászolja az egész város a kiváló férfit halálát.

A megye inségesei. Még élnek emlékeztében van talán mindenkinek az 1904 és 1905. évi inséges esztendő, amikor a biharmegyei gardaközönség oly szomorú helyzetbe jutott, hogy még vetőmagja sem volt. A földmivelésügyi kormány akkor 100000 koronát meghaladó értékű gabonát juttatott az inségesek részére. A gabona értékét a községeknek visszakellett volna téríteniük a következő években. Ezideig azonban alig 40000 korona térült meg s 60000 korona még mindig befizetetlenül van mintegy 64 községnél. A miniszter most a főispánt sürgette meg a pénz behajtására. A főispán tegnap utasította az alispánt, hogy az adós gazdákat tartozásuk befizetésére hívják fel.

* **Halálozás.** Mint őszinte részvétellel értesülünk mély gyász érte Ravazdy Lajos nyugalmazott vármegyei tisztviselőt. Felesége Korda Anna tegnapi délután fél 9 órakor rövid szenvedés után meghalt. Az elhunyt urinő Magyarországon volt testvérénél. Korda Andornál ahol hirtelen rosszul lett s beszállították Nagyváradra, ahol rövid szenvedés után meghalt. Temetése ma délután fél 4 órakor lesz a Szaniszló-utcai gyászszobán. Az elhunytat családjá és számos rokona gyászolja.

* **Magánpolgári iskola.** A múlt lapunk régebbi számában már jeleztük is, városunkban f. hó szept. 1-én az új, nyilvános jellegű magánpolgári iskola, — amelynek igazgatója és tulajdonosa Ó Dezső dr, e kitűnő pedagógus lesz, — megnyílik. A beiratások már serényen folynak a Szilágyi Dezső-utca 5. sz. I. emeleten ideiglenesen nyitott igazgatói irodában d. e. 8—11 ig. A jelentkezéshez szükséges bármely osztályra az előző tanévi bizonyítvány. Vidékiek levélben is előjegyeztesethetik magukat. Felhívjuk e nagy jövőnek elébe néző iskolára olvasóink figyelmét, mint vidékének oly nagy szüksége van. A rendes tárgyakon kívül latin és francia nyelvre is fogják tanítani a növendékeket, ami nagyon megkönnyíti a gimnáziumba vagy reálba való esetleges átlépést. Az igazgatóság a vidéki tanulóknak jó elhelyezéséről is gondoskodik.

* **A Colosseum-cirkusz sikere.** Oszlatlan tetszés mellett folytatja esténként a Colosseum-cirkusz előadásait. Minden este nagyszámú közönség tölti meg a nagypiaci nagy sátor. A műsor elsőrendű, minden egyes szám egy sláger s azt végignézni valóban élvezetet nyújt. A cirkusz csak még néhány napig marad itt, a ki tehát még nem nézte végig annak kitűnő és szolid műsorát, az használja fel a még néhány napig kínálkozó alkalmat.

* **Meg akarta ölni a családját.** Halász István kőműves hétfőn este fél 11 órakor a Kispece utcán ittas állapotban családját leszurással fenyegette. A nagy utcai botrányt okozó embert előállították a rendőrségre, ahol lezáratott.

* **Két jóbarát.** Az Aradi-utcán tegnap délután Balaton Lajos cipész és Takács Miklós összeverekedtek, úgy, hogy három rendőrnél kellett közbelépni, hogy a haragos ellenfeleket szétválasszák.

* **Borsalino, Pichler és angol kalap nyári ujdonságok REICHARD ÁRUHÁZBA** megérkeztek, hol legelegánsabb budapesti és amerikai cipők kaphatók. 40

Szíves tudomására hozzuk, hogy Nagyváradon (Nagy Sándor-utca 2. szám alatt) egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő amerikai férfi szabó üzletet nyitottunk. Amennyiben alkalmunk volt az első amerikai szabászati akadémián nyert kitüntető oklevelet megnyerni a modern szabászat minden legújabb vívmányából. Pontos kiszolgálásért kezeskedik. Szíves pártfogását kérve tisztelettel:

HÁBER ÉS TÁRSA,

amerikai férfiszabók

Nagyvárad.

344

x **A Lloyd kávéház** kényelmes nyári helyiségében augusztus hó 8., 9., 10. és 11-én a következő pompás mozgófényképek lesznek bemutatva: 1. Trieszt. 2. Markóányos nő. 3. Spreenwald. 4. Bőrhárisnya az indián lovag. 5. Crichs Rhárd az angol komikus. 6. Budapesti rendőrség. 7. Jövő század regénye. 8. Neki hevílt zongorista. Belépti díj nincs. Kezdete este 9 órakor. Kitűnő italokról és ételekről gondoskodva van. A n. é. közönség szíves pártfogását kéri *Hartstein és Orlei* kávéházi tulajdonosok.

Moskovits „anatomiai” cipők

: : a legjobbak. : :

Kaphatók: Gyár épület Kossuth-utca 5.

: : és Rákóczi-ut Baráz épület : :

x **Olvasza el kérem!** Ha érdeklí, hogy lakásában miért érhet el takarítást villamos áramfogyasztással. On égethet már 16 gyertyafényű Wolfammégőt és ami a régiekkel szemben óránként kb. 3 fillért takarít meg, tehát nem szükséges, aki nem akar nagy világitást, hogy 32-es vagy 50 gyertyafényű égőket alkalmazzon és ami a fő nálam, ezen *Wolfammégő* 2 K 40 fill. Stern villamos felszerelési vállalata Bémer tér 2. Telefon 556. Szívesen szolgálok felvilágosítással. 44

TÁVIRATOK

A spanyol kulturharc.

Madrid, aug. 9. A Vatikánnak Spanyolországhoz intézendő válaszigyzékről még nincsenek pozitív hírek, csupán egyes jelenségekből lehet arra következtetni, hogy ez a jegyzék engedékenyebb hangú lesz és utját fogja egyengetni a konfliktus békés elintézésének. Így híre jár annak is, hogy a viszály értelmi szerzője, Merry del Val pápai államtitkár a konfliktus elintézése után távozik állásából. Érdekesek azok a hírek is, amelyek a spanyol trónkövetelőnek a Bécs mellett tartózkodó Don Jaime hercegnek magatartásáról szólnak.

Egy hajó katasztrófája.

Hamburg, aug. 9. A Burghard haddai hajósvállalat hírt kapott, hogy a Fischbock nevű hajója, amely Angliából Amerika nyugati partvidékére ment, Patagonia partjain elsüllyedt. A hajó legénységének egy része megmenekült. A hajótörtek Punte-Arenában vannak.

Közönség köre.*

VÁLASZ

a **Nagyvárad Napló** 1910. augusztus 6-án megjelent **A lelkész politizálása** című cikkre.

Gencz József, besznye körjegyző a Nagyvárad Napló 183 ik számában egy újabb kirohanást intéz ellenem és ezen kirohanásában azt állítja róllam, hogy én június 11-én a főszolgabíró bitangnak neveztem. Ugyanezen cikkében Gencz József papi működésemet kritika tárgyává teszi és konkluzió gyanánt konstataálja: hogy én lelkészi kötelességeimet nem teljesítettem, erkölcsi magaviseletemmel pedig megsértettem azon testületet, melynek tagja vagyok. Multkori cikkemre pedig reflektálva azt a kijelentést teszi, hogy én azon cikkemmel quasi terrorizálni akartam püspökömet, nehogy ellenem a nagy magyar hazafi és mocskos nélküli pap ellenem kellő eréllyel léphessen fel. Cikke végén aztán még meg is fenyeget a jegyző ur azon kijelentés által, hogy ellenem püspököm az ő feljelentése folytán igazságos ítéletet fog hozni, mely ítélet rám nézve nem lesz örvendetes. — Eunyit tartalmaz az ellenem írt cikk, melyre mielőtt érdemlegesen válaszolnék, — kijelenteni óhajtom, hogy hirlapi polemikákba nem örömet bocsátkozom. De amennyiben az egész hajszát, mely ellenem irányul — még pedig függetlenségi politikai állásfoglalásom miatt — nem én provokáltam, hanem az igen tisztelt jegyző ur és főbírája, és amennyiben ellenem valóságos írtó háborút intéznek az egész vonalon, — és teszik mindezt a nyilvánosság előtt, kényszerít engemet, hogy én is nyiltan, hirlapokban védjem álláspontomat és védekezzek az ellenem szőtt intrikák, piszkálások ellen.

Gencz József, jegyző az ellenem írt közleményében specialiter két dologgal foglalkozik; először bizonyítani óhajta, hogy én bitangulésben megsértettem a főszolgabíró, közleménye második részében pedig papi működésemet kritizálja és azt állítja, hogy én papi kötelességeimet nem teljesítettem, (2 és fél hónapja, hogy besznye lakos) és ezért ő feljelentett püspökömnél. A cikk első részével ez alkalommal nem foglalkozok, arról majd a bíróság előtt fogok nyilatkozni, a közlemény második részére pedig a következőkben válaszolok:

Már a választási kámpány alatt értesültem arról, hogy a munkapárt jelöltjének megválasztása esetén, ellenem mindent el fognak követni, hogy letörjenek, lehetetlenné tegyenek. Jóval a választások előtt a munkapárt egyes hívei mindent elkövettek, hogy megnyerjenek pártjoknak, mikor ez nem sikerült, akkor megfenyegettek. Szemembe meg lett mondva, hogy legyek elkészülve a legbrutálisabb inzultusra. Haladtam a magam úján tovább, nem törődtem sem fenyegetéssel, sem inzultussal. Hogy mit intrikálnak, terveznek ellenem, hogy mivel és hogyan akarnak letörni — mindezt pozitív formában nem tudtam meg. Egyet tudtam; hogy ha pártunk megbukik, ellenem a legdurvább hajszát fogják indítani. Feltevésemben nem csalódtam. Június 13 án este 7 órakor beállított hozzám Gencz József, még akkor helyettes jegyző. Két testvéröccsével együtt. Uri emberhez illően fogadtam és bevezettem a szobámba.

Ez az ur akkor jegyző választás előtt állott, és jóllehet a mi pártunk megbukott, de azért nagyon jól tudta ő azt, hogy községemben egy jegyző választásnál minő befolyásom van nekem. Eljött hozzám, mint a megtért bűnös, bűnbánólag bocsánatot kérni tőlem. El nem tudtam képzelni, miről beszél, mi a baja? Végre aztán nyiltan és leleplezetlenül bevallotta, hogy ő tulajdonképen azért jött hozzám, hogy bocsánatot kérjen tőlem, mivel ő egy feljelentésben a legcsunyább, legocsmányább

* Az e rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk.

vádakkal rágalmozott meg püspökömnél; elpanaszolta nekem azt is, hogy ő minő körülmények és minő pressziók hatása alatt (mind ezekről később fogok nyilatkozni) jelentett fel engemet és denunciált püspökömnél. Ugyanabban a pillanatban kijelentette, hogy ő nem elégszik meg a bocsánatkéréssel, hanem ő egy újabb jelentésben mindent vissza von, mert ő belátja, hogy lére lett vezetve. Nemcsak, de egyenesen felszólított, mennék el hozzá és ő az én jelenlétemben szerkeszti meg visszavonó jelentését. Ez történt június 13 án este, másnap (14) délelőtt 9—10 óra között felmentem a községi irodába, hol Gencz József, körjegyző az én jelenlétemben egy jelentést szerkesztett püspökömnél, mely jelentésében a többek között ezeket mondja: »Méltóságos Püspök ur! Főtisztelendő Klintók János, lelkész ur eiden 1910. június 3. tett jelentésemet ezennel visszavonom, mivel én az azon jelentésben foglaltakért nem vállalom felelősséget, sem Isten, sem ember előtt. Kérem méltóságodat, tekintse az egész dolgot nem megtörténtnek és bocsásson meg, hogy atyai jó szavát megbántottam, stb. stb.« Őszintén szólva, jó magam is meg voltam hitva, látva, hogy egy ember, aki hibázott, miként bájja meg bűnét és miként teszi azt jóvá. Ezen jelentését ő maga aláírta, a körjegyzőség pecsétjével (!) ellátta és két öcsécsével előttemezte, azt aztán átadta nekem. A jelentést aztán én magam vittem a postára és ajánlott levelelben feladtam püspököm címére.

Ez az ember engemet ezen eljárásával teljesen elszédített, én ennek az embernek az érdekében mindent elkövettem, hogy meg legyen választva jegyzőnek, — Azon a ponton volt, hogy be sem várja a jegyzőválasztást, hanem beadja lemondását és elmegy innen jobb házába. És akkor én voltam az, — mondja Gencz ur, — emlékszik-e arra, midőn a saját szobájába négy szemközt megmondtam önnek, mit kell tennie, ha beznyei jegyző akar lenni? — ismétlem én voltam az, aki nyomban a beznyei-ekkel képviselőtestületi gyűlést tartottam és ott kifejtettem az okokat, miért lesz jó, ha őt választjuk meg jegyzőnek. Ezzel azonban nem elégedtem meg, hanem a következő vasárnapon a másik két társközség képv. testületeit is összehívtuk és azon a gyűlésen én az ön érdekében beszéltem, agitáltam, több, én magam egy kérvényt szerkesztettem a főszolgabíróhoz címelve, azt mindnyájan aláírtuk és kértük a főbíró, hogy az ő megválasztását segítse és mozdítsa elő. — És Gencz meg lett választva egyhangulag.

Minden józanul gondolkodó, becsületes ember a történetek után méltán felteheti, hogy ez az ember, ha nem is hálálta és köszönte meg az érdekében kifejtett munkásságomat, de mindenesetre elvárható tőle, hogy ellenem a legpiszkosabb fegyverekkel ne intrikáljon. De hát, mi történik? Ez az ember megválasztása után néhány napra, az ő iniciatívájára főbírája által bűnvádi feljelentést tett ellenem. Hogy ez a feljelentés minden alapot nélkülöz azt már részben beigazoltam, — a bíróság előtt majd részletesebben. — Gencz azonban ezzel nem elégszik meg, hanem a »Nagyvárad Napló« aug. 6 ik számában papi mivoltomban meggyaláz és ugyanezen közleményében kijelenti, hogy engemet püspökömnél feljelentett. Feljelentett, hiszen ő ezt nekem megmondotta már július 13 án, de ugyanakkor és illetőleg másnap egy újabb jelentésben visszavonta ezen főmedvényét, miként ezt részletesen megírtam cikkem elején. Hát lehetséges az, hogy uri ember, közhivatalnok ilyesmikre képes legyen? Hogyan Gencz ur? Ön egyszer feljelent püspökömnél, aztán — mivel a szükség úgy kívánja — ezen feljelentését a legnagyobb bocsánatkérés mellett visszavonja, mivel azért sem Isten, sem ember előtt nem vállal felelősséget és ezek dacára a »Nagyvárad Napló« aug. 6 ik számában ismételtén hivatkozik ezen cikkre. Hát nem látja, hogy nem én, hanem ön dobta el a sulykot és diszkreditálta magát akkor, mikor ilyen alávalóságokra vetemedni. Ön nem akkar preiudikálni püspökömmel — Ön. Hát nem látja, nem veszi észre, hogy jelen

esetben a preiudiciumnak semmi helye, legalábbis minden tisztességes ember így fog gondolkozni.

Hát tudja mit, jegyző ur, ha én most olyan pap volnék, amilyenek Ön engemet karakterizált, elbánnék Önnel annak rendje és módja szerint, de mivel nem az a pap vagyok, aminőnek Ön engemet tart — meglegyszem az a tényállást higgadtan közlötteszem, azt pedig, hogy mi a neve egy olyan embernek, aki ilyesmikre képes, mint Ön, annak elbírálását az igen tiszteit olvasó közönség becses ítéletére bízom.

Beznye, 1910. aug. 8.

Ifj. Klintók János,
gör. kath. lelkész.

Friedländer I. Izsó
angol divat-szabó
Nagyvárad, Szt János utca.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti tőzsdetudósítások.

Budapest, augusz. 9.

A gabonatőzsde.

50 kilogramonként.

Buza októberre — — —	9.48
Rozs októberre — — —	7.10
Zab októberre — — —	7.22
Tengeri júliusra — — —	5.90

Irányzat: Lebonyolít, lanyba.

Értéktőzsde.

Magyar hitel — — —	861.—
Osztrák hitel — — —	669.75
4%-os koronajáradék — — —	91.85
Államvasut — — —	740.—
Jelzálogbank — — —	493.—
Leszámitoló bank — — —	573.—
Hazai Bank — — —	317.—
Kereskedelmi részv. — — —	751.—

NYILTÉR.

BUTOR

jó kivitelben, jutányosan

REISZ

butorgyárában

Nagyvárad, Kossuth(Sas)-u.7.

Fürdői menetrend.

NAGYVÁRAD—PÜSPÖKFÜRDŐ.

	reggel	d. e.	d. u.	d. u.	este	este
Nagyvárad ind.	7 50	9 50	2 10	4 50	6 40	9 17
V.-Velece >	8 00	10 00	2 20	5 00	6 50	9 28
Rontó >	8 16	10 16	2 36	5 16	7 06	9 43
Püspökfürdő érk.	8 21	10 21	2 41	5 21	7 11	9 48

PÜSPÖKFÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

Püspökfürdő ind.	8 59	10 50	3 19	5 59	7 49	10 52
Rontó >	9 04	11 04	3 24	6 04	7 54	10 37
V.-Velece >	9 17	11 19	3 37	6 17	8 07	10 50
Nagyvárad érk.	9 27	11 29	3 47	6 27	8 17	11 00

NAGYVÁRAD—FÉLIX-FÜRDŐ.

	d. e.	d. e.	d. e.	d. u.	este	este
Nagyvárad ind.	8 00	10 00	2 20	5 00	6 50	9 27
V.-Velece >	8 10	10 10	2 30	5 10	7 02	9 37
Rontó >	8 16	10 26	2 46	5 26	7 16	9 53
Félix-fürdő érk.	8 33	10 33	2 53	5 33	7 23	10 00

FÉLIX-FÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

Félix-fürdő ind.	8 40	10 40	3 00	5 40	7 30	10 17
Rontó >	8 47	10 47	3 07	5 47	7 37	10 23
V.-Velece >	9 00	11 09	3 20	6 00	7 50	10 30
Nagyvárad érk.	9 10	11 19	3 30	6 10	8 00	10 47

* Csak bezárolag szeptember 15-ig közlekedik.
** Csak ünnep- és vasárnapokon szeptember 15-ig közlekedik.

REGÉNYCSARNOK.

Rózsika.

Irta: White-Mellville G. J.

— Angolból. —

(Folytatás.)

87

Egy férfi könnyelműn vélekedik ezen dolgokról, ő legjobb esetben is csak egy kisebb fajta ördög; de mikor megtanít egy nőt arra, hogy sem ren ésy, sem hit nem maradt a számára, se égen, se földön, akkor átváltoztat egy angyal tüzkinzással a pokol legfeketébb lényévé. Elég. Legyen vége ennek! Nincs több mondanivalóm!

— De, Montarbas polgár, ön szavakkal nem fog engem leverni. A tények, a rideg tények beszélnek ön maguk helyett. Ön úgy lepett e szobába, mint egy tolvaj éjnek idején, olyan lopva, olyan csendesen, akár egy macska, hogy föltalálja a leányt, a kit szeret. Ott volt szemében az a lány tekintet, melyet oly jól ismertem valaha. Sötét volt? Ostobaság! Azt hiszi ön, hogy egy nő, a kit így feldühítenek, nem láthat a sötétben? Így mászott a macska, halkán, gonosz szándékkal, csendben a galamb fészkehez és egy héját talált ott készen csőrel és karmaival küzdeni. Minő buta képet csinált ön, uram, mikor az ablaktól elfordult és meglátta, hogy én vagyok! Kijátszva, rászédve, lefőzve. Tagadhatja-e?

— Ellenkezőleg.

— Fogja be a száját! Tudok mindent, amit ön mondani akar. Egy szótagot sem akarok hallani. Figyejen rám: megmondom önnek, hogy milyen közel volt ön a boldogsághoz, s hogy oszlott az el álom gyanánt az ön ölelésében. Az ön Rózsikája itt volt ebben a szobában, azon a vánkoson egy órával ez előtt! Ői összerenzen — elpirul — elsápad. Nem, ön nem sápad, mert márványszíve és rézarca van. Én nem fojtottam őt meg, ezzel az én erős kezemmel. Miért is fojtottam volna meg? Ha kihalt a szerelem, vége a feltékenységnek.

(Folyt. köv.)

Dr. VUOSKICS GYULA.

Telefon: 263 szám.

Hirdetések felvételnek elap kiadó-hivatalában

Kiadó

Világos pince, garçon-,
1 és 2 szobás lakás,
fürdőszoba és erkéllyel
Rosenzweig
miederresnél

TÁTRAI ÉS TARSAI
Vasöntöde és gépgyár. Nagyvárad, Össi-tér.

Elvállal: Épület és műlakatos munkákat, vízvezeték és csatornázási munkákat, gyárak teljes berendezését, közlőműveket.

Gyárt: gazdasági gépeket és ekéket, magánjárókat és cementipari gépeket.

Biharvármegye legnagyobb gépjavitó műhelye.

Műszaki gépészmérnöki iroda.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE
Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Raktáron tartjuk a javított dr. Just-féle **Wolfram lámpát** melynek áramfogyasztása az izzólámpával szemben **75 százalék megtakarítást** mutat fel. 40 gyertyás W o l f r a m lámpa **darabja 3.60 kor.** 100 gyertyásé **5 kor. 50 fill.**

Sima izzólámpa dbja 72 fillér, tehát 5 százalék kartell áron alul. Mindennemű **izzólámpa különlegességek,** fénycépesz-lámpák ugyancsak **legolcsóbb áron kaphatók.**

Csillárok, izzólámpák
állandóan nagy választékban kaphatók a villamos telepen külön célra épített nagy **csillár-raktárunkat** megtekintésre ajánljuk. Ugyanott állandóan raktáron tartunk **villamos motorokat** 10 lóerőtől 12 lóerőig minden nagyságban

Elvállaljuk és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítést, átalakítását, javítását, izzólámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb árak mellett.

Költségvetések ingyen.

villamos világítás

Telefon szám 514. Főszerező telefonja 55. sz.
81 Egész éjjel ügyeletos szolgálat.

Figyelmeztetés!

A Schicht **szarvasszappan** valódi csakis a **Schicht** névvel és a „szarvas” védjeggyel!

Tarsoly és Risztó különlegességek vaskereskedése
NAGYVÁRAD, Rákóczi-ut.

Kézi hajtású „Jégkészítő-gép” állandó működésben. Megtekinthető az üzletben.

Jégszekrények legújabb szerkezettel.

FAGYLALT-GÉPEK.
Kerti vasbutorok.
GUMMI CSÖVEK.

John-féle mosó- mángorló- és facsaró-gépek.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

